

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန စီမံကိန်းဦးစီးဌာန

စိုက်ပျိုးစီးပွားသတင်းလွှာ

အမှတ်စဉ် (၃၃ / ၂၀၂၂)

၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ(၂၅) ရက်

၂၅-၈-၂၀၂၂	
ငွေကြေး အမျိုးအစား	ငွေလဲလှယ်နှုန်း (ကျပ်)
ဒေါ်လာ	၂၁၀၀.၀
ယူရို	၂၁၀၀.၄
စင်ကာပူဒေါ်လာ	၁၅၁၂.၀
စတာလင်ပေါင်	၂၄၈၇.၆
ဂျပန်ယန်း (၁၀၀)	၁၅၃၉.၉
တရုတ်ယွမ်	၃၀၆.၆၁
ဟောင်ကောင် ဒေါ်လာ	၂၆၇.၆၆
အိန္ဒိယရူပီး	၂၆.၂၈၈
ကိုရီးယားဝမ် (၁၀၀)	၁၅၇.၄၃
မလေးရှား ရင်းဂစ်	၄၆၉.၅၉
ဖိလစ်ပိုင်ပီဆို	၃၇.၄၉၃
ထိုင်းဘတ်	၅၈.၆၃၅
ဗီယက်နမ်ဒေါင် (၁၀၀)	၈.၉၆၄၀

သတင်းခေါင်းစဉ်များ

- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ရေထွက်ပစ္စည်းဆိုင်ရာသတင်းများ
- အထွေထွေသတင်းများ
- ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုနှင့် ဗီယက်နမ်တို့ထံ သုံးနိုင်ငံအဝေးပြေးလမ်းမကြီး တိုးချဲ့ရန် စိတ်အားထက်သန်နေသည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ

လယ်ယာစီးပွားနှင့်
ကုန်သွယ်မှုဌာနခွဲ၊
စီမံကိန်းဦးစီးဌာန
ရုံးအမှတ် (၁၅)
ဖုန်း-၀၆၇-၃၄၁၀၆၈၄
Email-
misdop.moali@gmail.com

ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုနှင့် ဗီယက်နမ်တို့ထံ သုံးနိုင်ငံအဝေးပြေးလမ်းမကြီး တိုးချဲ့ရန် စိတ်အားထက်သန်နေသည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ

အိန္ဒိယသည် အာဆီယံနှင့် ကုန်သွယ်မှုတိုးမြှင့်ရန်အတွက် ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုနှင့် ဗီယက်နမ်တို့သို့ သုံးနိုင်ငံအဝေးပြေးလမ်းမကြီး တိုးချဲ့ရန် စိတ်အားထက်သန်လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ အဝေးပြေးလမ်းမကြီးမှာ လက်ရှိအချိန်၌ မြန်မာနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် ထိုင်းသို့ ဆက်သွယ်ထားပြီး ကီလိုမီတာ ၁၄၀၀ ခန့် ရှည်လျားသည်။ အကယ်၍ ဆက်လက်တိုးချဲ့မည်ဆိုပါက လမ်းကြောင်းသစ်မှာ စုစုပေါင်း ကီလိုမီတာ ၃၂၀၀ ခန့်ရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းအဝေးပြေးလမ်းမကြီးမှာ အိန္ဒိယ၏ အရှေ့မျှော်မူဝါဒ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းလည်းဖြစ်ပြီး၊ အိန္ဒိယနှင့် အာရှပစိဖိတ်ဒေသကြား စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆက်ဆံရေးကို မြှင့်တင်ရန် အရှေ့မျှော်မူဝါဒကို ဆက်ခံသည့် သံတမန်ရေးရာ အစပျိုးမှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

အိန္ဒိယ-မြန်မာ-ထိုင်း သုံးနိုင်ငံအဝေးပြေးလမ်းမကြီးကို ဆောလျင်စွာပြီးစီးစေရန်နှင့် တိုးချဲ့ရန် အိန္ဒိယက တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်နေပြီး၊ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် Narendra Modi က အဆိုပါအဝေးပြေးလမ်းမအား ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံများသို့ တိုးချဲ့သင့်ကြောင်း အကြံပြုခဲ့ပါသည်။

ဤအဝေးပြေးလမ်းမကြီးမှာ လွန်ခဲ့သည့် ၁၅ နှစ်ခန့်ကတည်းက ကနဦးဆောင်ရွက်လာခဲ့သော အဝေးပြေးလမ်းမကြီးဖြစ်ပြီး၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အရှေ့မြောက်ဘက်ရှိ မိုရေးမြို့မှ မြန်မာနိုင်ငံကို ဖြတ်သန်း၍ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့သို့ ဆက်သွယ်ပေးထားပါသည်။ အမြန်လမ်းမကြီး၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းအများစုပြီးစီးသွားသော်လည်း အချို့အစိတ်အပိုင်းများကို အဆင့်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

အိန္ဒိယမှ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့သို့ ချိတ်ဆက်ရန်ကြိုးပမ်းမှုမှာ တရုတ်၏ ရပ်ဝန်းနှင့် ပိုးလမ်းမစီမံကိန်းကို တန်ပြန်ခြင်းအဖြစ် ရှုမြင်သည်များလည်းရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း အရည်အချင်းပြည့်မီသော လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ နည်းပညာ၊ ရန်ပုံငွေနှင့် အကြံပေးဝန်ဆောင်မှုများတွင် အကန့်အသတ်အမျိုးမျိုးရှိနေခြင်းကြောင့် အကောင်အထည်ဖော်မည့်လုပ်ငန်းများ နှေးကွေးနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သုံးနိုင်ငံအဝေးပြေးလမ်းမကြီးမှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကုလားတန်ဘက်စုံ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စီမံကိန်းဖြစ်ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံ အရှေ့မြောက်ဘက်ရှိ မိဇိုရမ်ပြည်နယ်မှ မြန်မာနိုင်ငံစစ်တွေဆိပ်

ကမ်းသို့ ဆက်သွယ်ပေးသည့် စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စစ်တွေဆိပ်
ကမ်းကို လည်ပတ်မှုများပြုလုပ်ရန်အတွက် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ရှင်းလင်းခဲ့သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံက ကုန်းတွင်းပိတ် မီဇိုရမ်ပြည်နယ်သို့ ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှု ကုန်ကျစရိတ်
လျော့ချရန်ရည်ရွယ်၍ ရေနက်ဆိပ်ကမ်းကို တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- ကာလ
ကတ္တားမှ ကုန်စည်များကို စစ်တွေဆိပ်ကမ်းသို့ ရေကြောင်းမှသယ်ယူ၍၊ ကုလားတန်မြစ်ဝမှ ချင်း
ပြည်နယ်၊ ပလက်ဝသို့ လွှဲပြောင်းပေးကာ၊ ထိုမှတစ်ဆင့် မီဇိုရမ်ပြည်နယ်သို့ ကုန်းလမ်းဖြင့်
ပို့ဆောင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ မည်သည့်အခါကမျှ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံမဖြစ်ခဲ့သော်လည်း၊ အမေရိကန်ပြည်
ထောင်စုထက် ဆိုဗီယက်ယူနီယံအုပ်စုနှင့် ပိုမိုနီးကပ်သည့်ဆက်ဆံရေး ရှိခဲ့ပါသည်။ ဆိုဗီယက်ထံ
မှ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်မှုများအတွက် နည်းပညာအကူအညီများ ရရှိခဲ့
ပါသည်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ပြိုကွဲသွားသည့်အခါ အိန္ဒိယ၏ အားကောင်းနေသော စီးပွားရေးနှင့်
စစ်ရေးဆက်ဆံမှုများအပေါ် ကြီးစွာထိခိုက်နစ်နာခဲ့ပါသည်။ အိန္ဒိယ၏ အရှေ့သို့ ရှုမျှော်သည့်မူဝါ
ဒမှာ အိန္ဒိယနှင့် အာရှပစိဖိတ်ဒေသကြား စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးကိုမြှင့်
တင်ရန် သံတမန်ရေးရာ အစပျိုးမှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ အာဆီယံမှာ ကုန်သွယ်မှုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်
အလားအလာကြီးရှိနေသဖြင့် ၎င်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် အိန္ဒိယက အရှေ့မျှော်မူဝါဒကို
၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တိုးပွားလာသည့် စီးပွားရေးဆက်သွယ်မှုများ

အရှေ့မျှော်မူဝါဒကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပြီးချိန်မှစ၍ အိန္ဒိယနှင့် အာဆီယံတို့က နှစ်နိုင်ငံ
သဘောတူညီချက်များကို ဆက်လက်တိုးချဲ့ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ အိန္ဒိယမှာ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင်
အာဆီယံနှင့် ဆွေးနွေးဖက်နိုင်ငံဖြစ်လာခဲ့ပြီး၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံ-အိန္ဒိယ ဘက်စုံစီးပွား
ရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ မူဘောင်သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ဤမူ
ဘောင်က အာဆီယံ-အိန္ဒိယ လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှုနယ်မြေ ထူထောင်ရေးအတွက် အခြေခံ
ကို ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပြီး၊ အာဆီယံ-အိန္ဒိယ ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး သဘောတူညီချက် (AITIGA)
ကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကာ၊ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် အသက်ဝင်ခဲ့သည်။

AITIGA လက်မှတ်ရေးထိုးမှုက လူဦးရေ ၁.၉ ဘီလီယံကျော်နှင့် ပေါင်းစပ် GDP အမေရိ
ကန်ဒေါ်လာ ၅ ထရီလီယံကျော်ရှိသည့် ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်မှု နယ်မြေတစ်
ခုအတွက် လမ်းဖွင့်ပေးခဲ့ပါသည်။ AITIGA ကြောင့် အာဆီယံနှင့် အိန္ဒိယကြားတွင် ကုန်သွယ်မှုများ
ဆက်တိုက်မြှင့်တက်လာစေခဲ့ပြီး ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်မှု အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၁ ဘီ

လီယံကျော်အထိ ရှိလာခဲ့ပါသည်။ ၎င်းသဘောတူညီချက်အောက်တွင် အာဆီယံနှင့် အိန္ဒိယတို့က ကုန်စည် ၇၆.၄ ရာခိုင်နှုန်းအပေါ် အကောက်ခွန်များ ဖယ်ရှားလျက်ရှိကာ ကုန်ပစ္စည်း ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်အပေါ်၌ အကောက်ခွန်များ ဖြေလျှော့ပေးမည်ဟု ကတိကဝတ်ပြုထားပါသည်။

အိန္ဒိယ၏ အရှေ့မြောက်ဒေသများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများ

သုံးနိုင်ငံအဝေးပြေးလမ်းမကြီးမှ တိုးမြှင့်ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းကြောင့် အိန္ဒိယ၏အရှေ့မြောက်ဒေသ (NER) များသို့ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အခွင့်အလမ်းများကို ပိုမိုဖြစ်ပေါ်လာစေပြီး အထူးသဖြင့် အာဆီယံသို့ သဘာဝသယံဇာတများ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ည့် အခွင့်အလမ်းများ ဖြစ်ပေါ်လာစေပါသည်။ မီဂါလာယာ၊ မီဇိုရမ်၊ နာဂလန်း၊ တြိပူရ၊ အာသံ၊ မဏိပူရနှင့် ဆစ်ကင်းပြည်နယ်များပါဝင်သော အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသများတွင် သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် ရေနံစသည့် အရေးပါသောအရင်းအမြစ်များ ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် NER ၏ စိုက်ပျိုးရေးရာသီဥတုအခြေအနေများကြောင့် အိန္ဒိယ၏ အကောင်းဆုံး စိုက်ပျိုးရေးသစ်တောထွက်ကုန်များဖြစ်သည့် ရာဘာနှင့် လက်ဖက်ခြောက်များကို ထုတ်လုပ်နိုင်ပါသည်။

အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ဘက်ဒေသများသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ရေအားလျှပ်စစ် အလားအလာ၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် သို့မဟုတ် ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ၂၈,၃၅၆ မဂ္ဂါဝပ်ခန့် ရှိပြီး ယင်းတို့အနက် ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလအထိ ၂,၀၂၇ မဂ္ဂါဝပ် (၃.၄၇ ရာခိုင်နှုန်း) ကိုသာ ထုတ်ဖော်၍ ရပါသေးသည်။

အိန္ဒိယ၏ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီး Hardeep Singh Puri က ရေနံလုပ်ငန်းမှာ အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်း၏ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွင်း လက်ရှိထုတ်လုပ်နေသော ပျမ်းမျှတန်ချိန် ၄.၁၁ သန်းမှ ၆ ရာခိုင်နှုန်းတိုးချဲ့၍ တန်ချိန်၆.၈၅ သန်း ထုတ်လုပ်သွားရန်လည်း မျှော်မှန်းထားပါသည်။ ၎င်းကာလအတွင်း ရေနံစိမ်းတူးဖော်သည့်နယ်မြေများကိုလည်း ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းတိုးချဲ့သွားနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားပါသည်။

ထို့အပြင် အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသများမှ နှစ်စဉ် ရော်ဘာတန်ချိန် ၁၁၂,၀၀၀ ကျော် ထုတ်လုပ်နေပြီး၊ တြိပူရမှာ တောင်ပိုင်း ကာရလာပြည်နယ်ပြီးလျှင် အိန္ဒိယတွင် ဒုတိယရာဘာအများဆုံးထွက်ရှိသော ဒေသဖြစ်ပါသည်။ အိန္ဒိယအစိုးရက အရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသများကို ရော်ဘာထုတ်လုပ်မှုအတွက် အချက်အချာနေရာဖြစ်လာနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားပါသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် မော်တော်ကားတာယာထုတ်လုပ်သူများအသင်း (ATMA) မှ ကိုယ်စားပြုသည့် အဓိကတာယာကုမ္ပဏီလေးခုက အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသများတွင် ရာဘာစိုက်ခင်း

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဟက်တာနှစ်သိန်း၌ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂၅ သန်းကျော် တန်ဖိုးရှိ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်သွားမည့်အစီအစဉ်ကို ကြေညာထားကြောင်း သတင်းရရှိပါသည်။

Source: [ASEAN Briefing](#)

ဒေါက်တာရွှေစင်ကို

ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

.....

Agribusiness & Trade